выбар будучага тыпу ВНУ, у якой ён зможа навучацца;

- у апошнія гады з'явілася тэндэнцыя адыходу ад вельмі вузкай спецыялізацыі ў першыя 2--3 гады навучання ў ВНУ за кошт чытання агульных курсаў для шэрагу спецыяльнасцей і ўвядзення сінтэтычных курсаў, якія аб'ядноўваюць некалькі навуковых напрамкаў (ад ведаў аб Зямлі да канцэпцый аб універсітэцкай адукацыі);

- вялікая колькасць факультатываў і спецкурсаў па выбары;

- распрацоўка індывідуальнага плана вывучэння вучэбных дысцыплін кожным студэнтам (складаецца сумесна з педагогам і зацвярджаецца дэканам);

- шматступеннасць здачы выпускных іспытаў, а таксама разнастайнасць дыпломаў, якія атрыманы пасля заканчэння ВНУ.

5. Сістэма адукацыі, якая да гэтага часу была вядучай у нашай краіне, таксама аказала ўплыў на замежную: стварэнне адкрытых універсітэтаў, дзе з'явілася ўжо традыцыйная для нас сістэма завочнага навучання; шматбаковая падрыхтоўка ў процілегласць вузкай спецыялізацыі; абавязковасць вучэбных і вытворчых практык пад кіраўніцтвам выкладчыкаў ВНУ (гэты вопыт цяпер таксама выкарыстоўваецца ў іншых краінах, напрыклад яго мадыфікаваны варыянт у так званых "сэндвіч-курсах").

6. Безумоўна, перад намі паўстае задача мадыфікацыі існуючай сістэмы вышэйшай адукацыі, а не яе карэннага злому, тым больш, што рэзкія змены ў галіне эканомікі і палітыкі болей магчымы, чым у галіне культуры, у тым ліку ў свядомасці вялікіх груп людзей. Ёсць перашкоды і чыста арганізацыйнага характару: немагчымасць рэзкага памяншэння вучэбнай нагрузкі выкладчыкаў да сярэднесусветных норм, адсутнасць паліграфічных магчымасцей для выпуску вялікай колькасці падручнікаў. Такім чынам, мы лічым, што наўрад ці трэба адмаўляцца (асабліва нашаму універсітэту) ад класічна высокага ўзроўню тэарэтычнай падрыхтоўкі, якую звычайна давалі ВНУ нашай краіны. У гэтым бачыцца асноўнае адрозненне паміж нашым універсітэтам і каледжамі такога ж профілю, але поўнае размяжаванне функцый спецыялістаў розных узроўней на рабочых месцах патрабуе дадатковага вывучэння.

7. Мы бачым далейшую работу ў накірунку прыняцця сусветнай сістэмы падрыхтоўкі кадраў вышэйшай адукацыі і выкарыстання замежнага вопыту: больш дакладная індывідуалізацыя ў падрыхтоўцы спецыяліста праз увядзенне большай колькасці спецкурсаў па выбары і факультатываў (з улікам індывідуальна-псіхалагічных асаблівасцей студэнтаў); сур'ёзная папярэдняя прапрацоўка адрозненняў у змесце праграм для бакалаўра на звычайным узроўні і бакалаўра з адзнакай; для павышэння якасці працы спецыяліста з вышэйшай адукацыяй і яго падрыхтоўкі стварэнне новых кваліфікацыйных характарыстык і правядзенне аналізу працоўных месц.

Толькі ў гэтым выпадку мы сапраўды зможам укараніць шматузроўневую падрыхтоўку спецыялістаў і зацікавіць студэнтаў у атрыманні больш якаснай адукацыі.

Кузьмініч М.Л.,
канд.пед.навук,
дацэнт

ПАДРЫХТОЎКА ДА ПЕДАГАГІЧНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ВА УНІВЕРСІТЭЦЕ КУЛЬТУРЫ: МЭТЫ, ЗАДАЧЫ, ЗМЕСТ

Выпускнікі мастацкіх спецыялізацый у сучасных умовах павінны мець такую педагагічную падрыхтоўку, якая б дазволіла ім паспяхова выконваць задачы агульнага музычнага выхавання дзяцей і дарослых, вядзенне асветніцкай работы ў галіне мастацкай (народнай) творчасці, выкладанне спецыяльных дысцыплін ва ўсіх відах устаноў сістэмы мастацкай адукацыі і выхавання: агульнаадукацыйнай школе, школе мастацтваў, студыях і гуртках у клубных установах, творчых калектывах, сярэдніх спецыяльных навучальных установах культуры і мастацтва і інш. Таму ў змест педагагічнай падрыхтоўкі неабходна ўключыць: шырокае кола праблем фарміравання мастацкай культуры грамадства і яго членаў; пытанні педагагічнай дзейнасці на ўсіх узроўнях мастацкай культуры - у галіне прафесійнага і самадзейнага і традыцыйнага мастацтва; разнастайныя аспекты работы ў сістэмах мастацкага выхавання і адукацыі, выхавання ў сям'і.

Універсітэцкі статус навучальнай установы прадугледжвае падрыхтоўку творчай, маральнай, культурнай, адукаванай, нацыянальна свядомай асобы, педагога-даследчыка з глыбокім веданнем не толькі спецыяльных методык, але і праблем агульнай педагогікі і псіхалогіі,

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

практычнымі навыкамі выкладчыка-метадыста.

Метадалагічную аснову мастацка-педагагічнай падрыхтоўкі студэнтаў складае філасофія, і ў прыватнасці эстэтыка.

У 1993/94 навучальным годзе блок агульнапедагагічнай падрыхтоўкі спецыялістаў уключае псіхалогію і педагогіку (агульную і галіновую).

Спецыяльную педагагічную падрыхтоўку студэнтаў забяспечваюць прыватныя методыкі і педагагічная практыка. Пры 5-гадовым тэрміне навучання спецыяльная педагагічная падрыхтоўка павінна пачынацца з УП семестра, бо толькі ў такім выпадку будзе забяспечана пераемнасць паміж агульнапедагагічнай і спецыяльна-педагагічнай падрыхтоўкай студэнтаў. Аднак у існуючым вучэбным плане гэтая пераемнасць адсутнічае.

Так, эстэтыка (метадалогія мастацка-педагагічнай дзейнасці спецыяліста) вывучаецца пасля засваення агульнатэарэтычных прадметаў, а прыватныя методыкі на некаторых спецыялізацыях чытаюцца раней за агульнатэарэтычныя курсы і г.д.

У некаторых выпадках прыватныя методыкі выкладаюцца ў межах іншых дысцыплін спецыялізацыі (спецінструмента, пастаноўкі танца, аранжыроўкі, методыкі работы з творчым калектывам і інш.).

Вучэбная педагагічная практыка часам зводзіцца да засваення методыкі работы з творчым калектывам над рэпертуарам і на некаторых кафедрах распачынаецца толькі ў гэтым навучальным годзе.

Няма адзінства ў вызначэнні неабходнай колькасці гадзін для вывучэння методык і арганізацыі вучэбнай педагагічнай практыкі.

Усё гэта сведчыць пра адсутнасць адзінай канцэпцыі падрыхтоўкі студэнтаў мастацкіх спецыялізацый да педагагічнай дзейнасці. У той жа час удасканаленне падрыхтоўкі арганізатараў мастацкай (народнэй) творчасці кафедры звязваюць менавіта з набыццём імі педагагічнай кваліфікацыі.

Пераход універсітэта да шматузроўневай падрыхтоўкі спецыялістаў патрабуе ўнесці пэўныя карэктывы ў навучальны план з улікам азначаных вышэй заўваг і новых тэрмінаў:

1 -- 1У семестры -- агульная вышэйшая мастацкая адукацыя;

У -- УП семестры -- бакалаўрыят;

УШ -- Х семестры -- магістратура.

Ва ўмовах шматузроўневай падрыхтоўкі спецыялістаў спецыяльную педагагічную падрыхтоўку студэнтам трэба прайсці ў У--УП семестрах. Таму неабходна перанесці некаторыя дысцыпліны ў вучэбным плане на папярэднія семестры. Прапануецца наступны варыянт:

Назвы дысцыплін	I		II		III		IV		V	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Філасофія (140)	72	68								
2. Эстэтыка (70)		36	34							
3. Псіхалогія (144)										
- агульная			60							
- узрост. і педагагіч				28						
- мастацкай тв-ці					30					
- сацыяльная						26				
4. Педагогіка (100)										
- агульная				60	к.р.	к.р				
- галіновая					40					
5. Методыкі выкладан					36					
6. Практыка педагагіч.										
- азнаямляльная					*					
- вучэбная					14	17				
- пераддыпломная							*			

* кафедра псіхалогіі і педагогікі

Такім чынам, профільная педагагічная падрыхтоўка студэнтаў мастацкіх спецыялізацый пачынаецца з Ш курса, ахоплівае У--УП семестры, што адпавядае бакалаўрыяту (сем семестраў).

Каралькоў М.А.,
канд.філас.навук,
дацэнт

ПЕРАЕМНАСЦЬ У НАВУЧАННІ ЯК АДНА З УМОЎ ПАДРЫХТОЎКІ СПЕЦЫЯЛІСТА ВЫСОКАГА ЎЗРОЎНЮ

Адным з першых зрабіў спробу стварыць цэласную сістэму і канцэпцыю пераемнасці ў навучанні чэшскі педагог Я.А.Каменскі. Працэс навучання ён разглядаў як пастаяннае развіццё разнастайных ведаў, працяг раней пачатага.

Ідэя пераемнасці развівалася яшчэ ў свой час у педагагічных поглядах Піфагора. Вялікую ўвагу ў сярэдзіне 1Х стагоддзя гэтай ідэі надаваў нямецкі педагог Дыстэрвег. У Расіі яе эфектыўна

РЭПАЗІТОРЫЙ БГУКИ